

Mutyzm – rodzaje, przyczyny, leczenie i terapia

Co to jest mutyzm?

Mutyzm to zaburzenie polegające na braku bądź ograniczeniu mowy własnej, przy jednoczesnym rozumieniu mowy innych osób.

Jest to schorzenie, które występuje zarówno u dzieci jak i osób dorosłych.

Rodzaje mutyzmu

Mutyzm całkowity przejawia się w całkowitym braku mowy.

Osoba dotknięta mutyzmem całkowitym może wydawać z siebie dźwięki bądź krzyki. Rozumie co mówią do niej inne osoby i odpowiada używając gestów.

Mutyzm sytuacyjny występuje wtedy, gdy następuje ograniczenie mowy w konkretnych sytuacjach (np. dziecko przestaje się odzywać w szkole, natomiast w domu mówi normalnie).

Zaburzenie to jest najczęściej przejściowej i mija wraz z oswojeniem sytuacji stresowej.

Mutyzm wybiórczy występuje wtedy, gdy dziecko wybiera sobie konkretne osoby do których się odzywa, a w stosunku do innych osób milczy (najczęściej dzieci z mutyzmem wybiórczym porozumiewają się jedyni z członkami najbliższej rodziny).

Mutyzm – przyczyny

Przyczyny mutyzmu to: wady w obrębie aparatu mowy, zaburzenia komunikacji (jąkanie), autyzm, alkoholizm i przemoc w rodzinie, nowe sytuacje stresowe, traumatyczne przeżycia, surowe wychowanie.

Mutyzm – leczenie i terapia

W leczeniu mutyzmu bardzo ważne jest jak najszybsze podjęcie terapii, tak aby zaburzenie nie utrwaliło się.

Najczęściej stosowanym sposobem leczenia jest terapia u psychoterapeuty.

Najskuteczniejszą metodą jest stosowanie w pracy z dzieckiem technik behawioralnych, które opierają się na wdrażaniu przez dziecko prawidłowych zachowań, oraz usunięcie tych utrwalonych, które są niekorzystne.

Czy mutyzm to odmiana autyzmu?

Autyzm jest zaburzeniem rozwoju, musi się zaczynać we wczesnym wieku i wpływać niekorzystnie na osiągnięcie kolejnych etapów rozwoju psychicznego. Natomiast **mutyzm wybiórczy**, choć najczęściej występuje w wieku rozwojowym, nie jest zaburzeniem rozwoju, lecz zaburzeniem emocji.

Czy mutyzm mija?

Mutyzm wybiórczy **nie mija** samoistnie, a nieleczony utrwała się i może stać się przyczyną izolacji społecznej, uzależnień, a nawet samobójstw. Wczesne rozpoznanie zaburzenia i wdrożenie odpowiedniej terapii jest niezwykle istotne, ponieważ w początkowym stadium jest ono bardziej podatne na leczenie.

Jak odróżnić mutyzm od nieśmiałości?

Dziecko nieśmiałe można **odróżnić** od dziecka z **mutyzmem** wybiórczym po tym, w jaki sposób odnajdują się w nowych sytuacjach. Dziecko nieśmiałe może potrzebować więcej czasu, by oswoić się z nową sytuacją, ale samodzielnie dochodzi do momentu, w którym aktywnie uczestniczy w życiu grupy, używając mowy.

Jak długo trwa mutyzm wybiórczy?

Trwa dość **długo**, zanim dziecko nauczy się mówić swobodnie i spontanicznie do każdego w każdej sytuacji. Nasze doświadczenie wskazuje, że aby intensywne oddziaływania terapeutyczne przyniosły pożądany efekt, potrzeba od około 12 do 24 miesięcy.

Czym się różni mutyzm od afazji?

Wiele osób je myli. **Afazja** jest rozpadem systemu językowego. Tymczasem osoba z **mutyzmem** jest zdolna do komunikacji, ale najczęściej w pewnych sytuacjach społecznych – mówimy wtedy o mutyzmie wybiórczym – nie korzysta z tej zdolności.

Jak traktować dziecko z mutyzmem?

Uśmiechaj się życzliwie i zwracaj większą uwagę, gdy **dziecko** próbuje czegoś nowego. Pomagaj **dziecku** rozwijać samodzielność, nie wyręczając go z zadań – staraj się raczej dać mu odpowiednie wskazówki albo zrobić coś z nim wspólnie. Usłysz **dziecko** ponad jego ciszą, dostrzegając je i okazując empatii.

Agnieszka Hardejewicz